Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Codul civil
şi
Codul de procedură civilă

Ediția a 3-a,
rev.

Ediție îngrijită
de prof. univ. dr.
Dan Lupaşcu

Universul Juridic
Bucureşti
-2019-

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

CODUL CIVIL (LEGEA NR. 287/2009)[1)]

Tabla de materii

Titlul preliminar. Despre legea civilă ..... (art. 1-24) 15
Capitolul I. Dispoziții generale ..... (art. 1-5) 15
Capitolul II. Aplicarea legii civile ..... (art. 6-8) 16
Capitolul III. Interpretarea şi efectele legii civile ..... (art. 9-17) 17
Capitolul IV. Publicitatea drepturilor, a actelor şi a faptelor juridice ..... (art. 18-24) 18

CARTEA I
Despre persoane ..... (art. 25-257) 20

Titlul I. Dispoziții generale ..... (art. 25-33) 20

Titlul II. Persoana fizică ..... (art. 34-103) 21
Capitolul I. Capacitatea civilă a persoanei fizice ..... (art. 34-57) 21
Secțiunea 1. Capacitatea de folosință ..... (art. 34-36) 21
Secțiunea a 2-a. Capacitatea de exercițiu ..... (art. 37-48) 21
Secțiunea a 3-a. Declararea judecătorească a morții ..... (art. 49-57) 23
Capitolul II. Respectul datorat ființei umane şi drepturilor ei inerente ... (art. 58-81) 24
Secțiunea 1. Dispoziții comune ..... (art. 58-60) 24
Secțiunea a 2-a. Drepturile la viață, la sănătate şi la integritate ale persoanei fizice ..... (art. 61-69) 24
Secțiunea a 3-a. Respectul vieții private şi al demnității persoanei umane ..... (art. 70-77) 26
Secțiunea a 4-a. Respectul datorat persoanei şi după decesul său .. (art. 78-81) 37
Capitolul III. Identificarea persoanei fizice ..... (art. 82-103) 38
Secțiunea 1. Numele ..... (art. 82-85) 38
Secțiunea a 2-a. Domiciliul şi reşedința ..... (art. 86-97) 41
Secțiunea a 3-a. Actele de stare civilă ..... (art. 98-103) 42

[1)] Rep. (M. Of. nr. 505 din 15 iulie 2011). Abreviere: NCC (N.r. Având în vedere răspândirea pe scară largă a abrevierii „NCC" pentru Noul Cod civil, precum şi faptul că, prin utilizarea acesteia, se evită orice confuzie cu vechiul Cod civil, am decis păstrarea abrevierii respective în cadrul notelor).

Istoric:

- **O.U.G. nr. 79/2011** pt. reglementarea unor măsuri necesare intrării în vigoare a NCC (M. Of. nr. 696 din 30 septembrie 2011);
- **L. nr. 60/2012** priv. aprob. O.U.G. nr. 79/2011 pt. reglementarea unor măsuri necesare intrării în vigoare a NCC (M. Of. nr. 255 din 17 aprilie 2012);
- **Rectif.** în M. Of. nr. 246 din 29 aprilie 2013;
- **L. nr. 138/2014** pt. modif. şi compl. NCPC, precum şi pt. modif. şi compl. unor acte normative conexe (M. Of. nr. 753 din 16 octombrie 2014);
- **O.U.G. nr. 1/2016** pt. modif. NCPC, precum şi a unor acte normative conexe (M. Of. nr. 85 din 4 februarie 2016);
- **L. nr. 17/2017** priv. aprobarea O.U.G. nr. 1/2016 (M. Of. nr. 196 din 21 martie 2017);
- **D.C.C. nr. 534/2018** (M. Of. nr. 842 din 3 octombrie 2018): **art. 277**.

Libris.RO
Respect pentru Oameni și Cărți

Titlul III. Ocrotirea persoanei fizice ..... (art. 104-186) 44
Capitolul I. Dispoziții generale ..... (art. 104-109) 44
Capitolul II Tutela minorului ..... (art. 110-163) 45
Secțiunea 1. Deschiderea tutelei ..... (art. 110-111) 45
Secțiunea a 2-a. Tutorele ..... (art. 112-123) 45
Secțiunea a 3-a. Consiliul de familie ..... (art. 124-132) 47
Secțiunea a 4-a. Exercitarea tutelei ..... (art. 133-150) 49
Secțiunea a 5-a. Controlul exercitării tutelei ..... (art. 151-155) 52
Secțiunea a 6-a. Încetarea tutelei ..... (art. 156-163) 52
Capitolul III. Ocrotirea interzisului judecătoresc ..... (art. 164-177) 54
Capitolul IV. Curatela ..... (art. 178-186) 55

Titlul IV. Persoana juridică ..... (art. 187-251) 57
Capitolul I. Dispoziții generale ..... (art. 187-193) 57
Capitolul II. Înființarea persoanei juridice ..... (art. 194-204) 57
Secțiunea 1. Dispoziții comune ..... (art. 194-195) 57
Secțiunea a 2-a. Nulitatea persoanei juridice ..... (art. 196-199) 58
Secțiunea a 3-a. Înregistrarea persoanei juridice ..... (art. 200-204) 59
Capitolul III. Capacitatea civilă a persoanei juridice ..... (art. 205-224) 59
Secțiunea 1. Capacitatea de folosință a persoanei juridice ..... (art. 205-208) 59
Secțiunea a 2-a. Capacitatea de exercițiu și funcționarea persoanei juridice ..... (art. 209-224) 60
Capitolul IV. Identificarea persoanei juridice ..... (art. 225-231) 63
Capitolul V. Reorganizarea persoanei juridice ..... (art. 232-243) 64
Capitolul VI. Încetarea persoanei juridice ..... (art. 244-251) 66
Secțiunea 1. Dispoziții generale ..... (art. 244) 66
Secțiunea a 2-a. Dizolvarea persoanei juridice ..... (art. 245-249) 66
Secțiunea a 3-a. Dispoziții speciale ..... (art. 250-251) 67

Titlul V. Apărarea drepturilor nepatrimoniale ..... (art. 252-257) 68

CARTEA a II-a
Despre familie ..... (art. 258-534) 71

Titlul I. Dispoziții generale ..... (art. 258-265) 71

Titlul II. Căsătoria ..... (art. 266-404) 72
Capitolul I. Logodna ..... (art. 266-270) 72
Capitolul II. Încheierea căsătoriei ..... (art. 271-289) 73
Secțiunea 1. Condițiile de fond pentru încheierea căsătoriei ..... (art. 271-277) 73
Secțiunea a 2-a. Formalitățile pentru încheierea căsătoriei ..... (art. 278-289) 74
Capitolul III. Formalități ulterioare încheierii căsătoriei ..... (art. 290-292) 76
Capitolul IV. Nulitatea căsătoriei ..... (art. 293-306) 76
Secțiunea 1. Nulitatea absolută a căsătoriei ..... (art. 293-296) 76
Secțiunea a 2-a. Nulitatea relativă a căsătoriei ..... (art. 297-303) 76
Secțiunea a 3-a. Efectele nulității căsătoriei ..... (art. 304-306) 77
Capitolul V. Drepturile și îndatoririle personale ale soților ..... (art. 307-311) 78
Capitolul VI. Drepturile și obligațiile patrimoniale ale soților ..... (art. 312-372) 78
Secțiunea 1. Dispoziții comune ..... (art. 312-338) 78
Secțiunea a 2-a. Regimul comunității legale ..... (art. 339-359) 85
Secțiunea a 3-a. Regimul separației de bunuri ..... (art. 360-365) 88
Secțiunea a 4-a. Regimul comunității convenționale ..... (art. 366-368) 89

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Secțiunea a 5-a. Modificarea regimului matrimonial ..... (art. 369-372) 89
Capitolul VII. Desfacerea căsătoriei ..... (art. 373-404) 90
Secțiunea 1. Cazurile de divorț ..... (art. 373-381) 90
Secțiunea a 2-a. Efectele divorțului ..... (art. 382-404) 97

Titlul III. Rudenia ..... (art. 405-482) 101
Capitolul I. Dispoziții generale ..... (art. 405-407) 101
Capitolul II. Filiația ..... (art. 408-450) 101
Secțiunea 1. Stabilirea filiației ..... (art. 408-440) 101
Secțiunea a 2-a. Reproducerea umană asistată medical cu terț donator ..... (art. 441-447) 106
Secțiunea a 3-a. Situația legală a copilului ..... (art. 448-450) 107
Capitolul III. Adopția ..... (art. 451-482) 107
Secțiunea 1. Dispoziții generale ..... (art. 451-454) 107
Secțiunea a 2-a. Condițiile de fond ale adopției ..... (art. 455-468) 108
Secțiunea a 3-a. Efectele adopției ..... (art. 469-474) 109
Secțiunea a 4-a. Încetarea adopției ..... (art. 475-482) 110

Titlul IV. Autoritatea părintească ..... (art. 483-512) 112
Capitolul I. Dispoziții generale ..... (art. 483-486) 112
Capitolul II. Drepturile şi îndatoririle părinteşti ..... (art. 487-502) 112
Capitolul III. Exercitarea autorității părinteşti ..... (art. 503-507) 114
Capitolul IV. Decăderea din exercițiul drepturilor părinteşti ..... (art. 508-512) 115

Titlul V. Obligația de întreținere ..... (art. 513-534) 115
Capitolul I. Dispoziții generale ..... (art. 513-515) 115
Capitolul II. Persoanele între care există obligația de întreținere şi ordinea în care aceasta se datorează ..... (art. 516-523) 116
Capitolul III. Condițiile obligației de întreținere ..... (art. 524-528) 117
Capitolul IV. Stabilirea şi executarea obligației de întreținere ..... (art. 529-534) 117

CARTEA a III-a
Despre bunuri ..... (art. 535-952) 119

Titlul I. Bunurile şi drepturile reale în general ..... (art. 535-554) 119
Capitolul I. Despre bunuri în general ..... (art. 535-550) 119
Secțiunea 1. Despre distincția bunurilor ..... (art. 535-546) 119
Secțiunea a 2-a. Produsele bunurilor ..... (art. 547-550) 120
Capitolul II. Drepturile reale în general ..... (art. 551-554) 121

Titlul II. Proprietatea privată ..... (art. 555-692) 122
Capitolul I. Dispoziții generale ..... (art. 555-566) 122
Secțiunea 1. Conținutul, întinderea şi stingerea dreptului de proprietate privată ..... (art. 555-562) 122
Secțiunea a 2-a. Apărarea dreptului de proprietate privată ..... (art. 563-566) 123
Capitolul II. Accesiunea ..... (art. 567-601) 124
Secțiunea 1. Dispoziții generale ..... (art. 567-568) 124
Secțiunea a 2-a. Accesiunea imobiliară naturală ..... (art. 569-576) 124
Secțiunea a 3-a. Accesiunea imobiliară artificială ..... (art. 577-597) 126
Secțiunea a 4-a. Accesiunea mobiliară ..... (art. 598-601) 129
Capitolul III. Limitele juridice ale dreptului de proprietate privată ..... (art. 602-630) 130
Secțiunea 1. Limite legale ..... (art. 602-625) 130

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Secțiunea a 2-a. Limite convenționale ..... (art. 626-629) 134
Secțiunea a 3-a. Limite judiciare ..... (art. 630) 135
Capitolul IV. Proprietatea comună ..... (art. 631-686) 135
Secțiunea 1. Dispoziții generale ..... (art. 631-633) 135
Secțiunea a 2-a. Coproprietatea obișnuită ..... (art. 634-645) 135
Secțiunea a 3-a. Coproprietatea forțată ..... (art. 646-666) 137
Secțiunea a 4-a. Proprietatea comună în devălmășie ..... (art. 667-668) 141
Secțiunea a 5-a. Partajul ..... (art. 669-686) 141
Capitolul V. Proprietatea periodică ..... (art. 687-692) 143

Titlul III. Dezmembrămintele dreptului de proprietate privată ..... (art. 693-772) 144
Capitolul I. Superficia ..... (art. 693-702) 144
Capitolul II. Uzufructul ..... (art. 703-748) 146
Secțiunea 1. Dispoziții generale ..... (art. 703-708) 146
Secțiunea a 2-a. Drepturile și obligațiile uzufructuarului și ale nudului proprietar ..... (art. 709-745) 147
Secțiunea a 3-a. Stingerea uzufructului ..... (art. 746-748) 152
Capitolul III. Uzul și abitația ..... (art. 749-754) 153
Capitolul IV. Servituțile ..... (art. 755-772) 153
Secțiunea 1. Dispoziții generale ..... (art. 755-764) 153
Secțiunea a 2-a. Drepturile și obligațiile proprietarilor ..... (art. 765-769) 154
Secțiunea a 3-a. Stingerea servituților ..... (art. 770-772) 155

Titlul IV. Fiducia ..... (art. 773-791) 155

Titlul V. Administrarea bunurilor altuia ..... (art. 792-857) 159
Capitolul I. Dispoziții generale ..... (art. 792-794) 159
Capitolul II. Formele de administrare ..... (art. 795-801) 160
Secțiunea 1. Administrarea simplă ..... (art. 795-799) 160
Secțiunea a 2-a. Administrarea deplină ..... (art. 800-801) 161
Capitolul III. Regimul juridic al administrării ..... (art. 802-845) 161
Secțiunea 1. Obligațiile administratorului față de beneficiar ..... (art. 802-812) 161
Secțiunea a 2-a. Obligațiile administratorului și ale beneficiarului în raporturile cu terți ..... (art. 813-817) 162
Secțiunea a 3-a. Inventar, garanții și asigurare ..... (art. 818-824) 163
Secțiunea a 4-a. Administrarea colectivă și delegarea ..... (art. 825-830) 164
Secțiunea a 5-a. Plasamentele considerate sigure ..... (art. 831-836) 165
Secțiunea a 6-a. Repartiția profiturilor și a pierderilor ..... (art. 837-841) 166
Secțiunea a 7-a. Darea de seamă anuală ..... (art. 842-845) 167
Capitolul IV. Încetarea administrării ..... (art. 846-857) 168
Secțiunea 1. Cauzele de încetare ..... (art. 846-849) 168
Secțiunea a 2-a. Darea de seamă și predarea bunurilor ..... (art. 850-857) 168

Titlul VI. Proprietatea publică ..... (art. 858-875) 170
Capitolul I. Dispoziții generale ..... (art. 858-865) 170
Capitolul II. Drepturile reale corespunzătoare proprietății publice ..... (art. 866-875) 171
Secțiunea 1. Dispoziții generale ..... (art. 866) 171
Secțiunea a 2-a. Dreptul de administrare ..... (art. 867-870) 171
Secțiunea a 3-a. Dreptul de concesiune ..... (art. 871-873) 171
Secțiunea a 4-a. Dreptul de folosință cu titlu gratuit ..... (art. 874-875) 172

Titlul VII. Cartea funciară ..... (art. 876-915) 172
Capitolul I. Dispoziții generale ..... (art. 876-884) 173

Libris.ro
Respect pentru oameni și cărți

Capitolul II. Înscrierea drepturilor tabulare ..... (art. 885-901) 174
Capitolul III. Notarea unor drepturi, fapte şi raporturi juridice ..... (art. 902-906) 178
Capitolul IV. Rectificarea înscrierilor de carte funciară ..... (art. 907-915) 181

Titlul VIII. Posesia ..... (art. 916-952) 183
Capitolul I. Dispoziții generale ..... (art. 916-921) 183
Capitolul II. Viciile posesiei ..... (art. 922-927) 184
Capitolul III. Efectele posesiei ..... (art. 928-948) 185
Secțiunea 1. Dispoziții generale ..... (art. 928-929) 185
Secțiunea a 2-a. Uzucapiunea imobiliară ..... (art. 930-934) 185
Secțiunea a 3-a. Dobândirea proprietății mobiliare prin posesia de bună-credință ..... (art. 935-940) 186
Secțiunea a 4-a. Ocupațiunea ..... (art. 941-947) 187
Secțiunea a 5-a. Dobândirea fructelor prin posesia de bună-credință ..... (art. 948) 188
Capitolul IV. Acțiunile posesorii ..... (art. 949-952) 189

CARTEA a IV-a
Despre moştenire şi liberalități ..... (art. 953-1.163) 190

Titlul I. Dispoziții referitoare la moştenire în general ..... (art. 953-962) 190
Capitolul I. Dispoziții generale ..... (art. 953-956) 190
Capitolul II. Condițiile generale ale dreptului de a moşteni ..... (art. 957-962) 198

Titlul II. Moştenirea legală ..... (art. 963-983) 200
Capitolul I. Dispoziții generale ..... (art. 963-964) 200
Capitolul II. Reprezentarea succesorală ..... (art. 965-969) 200
Capitolul III. Moştenitorii legali ..... (art. 970-983) 201
Secțiunea 1. Soțul supraviețuitor ..... (art. 970-974) 201
Secțiunea a 2-a. Descendenții defunctului ..... (art. 975) 202
Secțiunea a 3-a. Ascendenții privilegiați şi colateralii privilegiați ..... (art. 976-981) 202
Secțiunea a 4-a. Ascendenții ordinari ..... (art. 982) 203
Secțiunea a 5-a. Colateralii ordinari ..... (art. 983) 203

Titlul III. Liberalitățile ..... (art. 984-1.099) 204
Capitolul I. Dispoziții comune ..... (art. 984-1.010) 204
Secțiunea 1. Dispoziții preliminare ..... (art. 984-986) 204
Secțiunea a 2-a. Capacitatea în materie de liberalități ..... (art. 987-992) 204
Secțiunea a 3-a. Substituțiile fideicomisare ..... (art. 993-1.000) 205
Secțiunea a 4-a. Liberalitățile reziduale ..... (art. 1.001-1.005) 206
Secțiunea a 5-a. Revizuirea condițiilor şi sarcinilor ..... (art. 1.006-1.008) 207
Secțiunea a 6-a. Dispoziții speciale ..... (art. 1.009-1.010) 207
Capitolul II. Donația ..... (art. 1.011-1.033) 207
Secțiunea 1. Încheierea contractului ..... (art. 1.011-1.016) 207
Secțiunea a 2-a. Efectele donației ..... (art. 1.017-1.019) 208
Secțiunea a 3-a. Revocarea donației ..... (art. 1.020-1.029) 209
Secțiunea a 4-a. Donațiile făcute viitorilor soți în vederea căsătoriei şi donațiile între soți ..... (art. 1.030-1.033) 210
Capitolul III. Testamentul ..... (art. 1.034-1.085) 210
Secțiunea 1. Dispoziții generale ..... (art. 1.034-1.039) 210
Secțiunea a 2-a. Formele testamentului ..... (art. 1.040-1.050) 211
Secțiunea a 3-a. Revocarea voluntară a testamentului ..... (art. 1.051-1.053) 214
Secțiunea a 4-a. Legatul ..... (art. 1.054-1.073) 215

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Secțiunea a 5-a. Dezmoștenirea ..... (art. 1.074-1.076) 218
Secțiunea a 6-a. Executiunea testamentară ..... (art. 1.077-1.085) 218
Capitolul IV. Rezerva succesorală, cotitatea disponibilă şi reducțiunea liberalităților excesive ..... (art. 1.086-1.099) 220
Secțiunea 1. Rezerva succesorală şi cotitatea disponibilă ..... (art. 1.086-1.090) 220
Secțiunea a 2-a. Reducțiunea liberalităților excesive ..... (art. 1.091-1.099) 220

Titlul IV. Transmisiunea şi partajul moştenirii ..... (art. 1.100-1.163) 222
Capitolul I. Transmisiunea moştenirii ..... (art. 1.100-1.134) 222
Secțiunea 1. Dispoziții generale ..... (art. 1.100-1.105) 222
Secțiunea a 2-a. Acceptarea moştenirii ..... (art. 1.106-1.119) 223
Secțiunea a 3-a. Renunțarea la moştenire ..... (art. 1.120-1.224) 226
Secțiunea a 4-a. Sezina ..... (art. 1.125-1.129) 227
Secțiunea a 5-a. Petiția de ereditate ..... (art. 1.130-1.131) 227
Secțiunea a 6-a. Certificatul de moştenitor ..... (art. 1.132-1.134) 227
Capitolul II. Moştenirea vacantă ..... (art. 1.135-1.140) 228
Capitolul III. Amintirile de familie ..... (art. 1.141-1.142) 229
Capitolul IV. Partajul succesoral şi raportul ..... (art. 1.143-1.163) 229
Secțiunea 1. Dispoziții generale referitoare la partajul succesoral ..... (art. 1.143-1.145) 229
Secțiunea a 2-a. Raportul donațiilor ..... (art. 1.146-1.154) 229
Secțiunea a 3-a. Plata datoriilor ..... (art. 1.155-1.159) 231
Secțiunea a 4-a. Partajul de ascendent ..... (art. 1.160-1.163) 233

CARTEA a V-a
Despre obligații ..... (art. 1.164-2.449) 234

Titlul I. Dispoziții generale ..... (art. 1.164-1.165) 234

Titlul II. Izvoarele obligațiilor ..... (art. 1.166-1.395) 234
Capitolul I. Contractul ..... (art. 1.166-1.323) 234
Secțiunea 1. Dispoziții generale ..... (art. 1.166-1.170) 234
Secțiunea a 2-a. Diferite categorii de contracte ..... (art. 1.171-1.177) 234
Secțiunea a 3-a. Încheierea contractului ..... (art. 1.178-1.245) 235
Secțiunea a 4-a. Nulitatea contractului ..... (art. 1.246-1.265) 243
Secțiunea a 5-a. Interpretarea contractului ..... (art. 1.266-1.269) 246
Secțiunea a 6-a. Efectele contractului ..... (art. 1.270-1.294) 246
Secțiunea a 7-a. Reprezentarea ..... (art. 1.295-1.314) 251
Secțiunea a 8-a. Cesiunea contractului ..... (art. 1.315-1.320) 253
Secțiunea a 9-a. Încetarea contractului ..... (art. 1.321-1.323) 254
Capitolul II. Actul juridic unilateral ..... (art. 1.324-1.329) 254
Secțiunea 1. Dispoziții generale ..... (art. 1.324-1.326) 254
Secțiunea a 2-a. Actul unilateral ca izvor de obligații ..... (art. 1.327-1.329) 255
Capitolul III. Faptul juridic licit ..... (art. 1.330-1.348) 256
Secțiunea 1. Gestiunea de afaceri ..... (art. 1.330-1.340) 256
Secțiunea a 2-a. Plata nedatorată ..... (art. 1.341-1.344) 257
Secțiunea a 3-a. Îmbogățirea fără justă cauză ..... (art. 1.345-1.348) 257
Capitolul IV. Răspunderea civilă ..... (art. 1.349-1.395) 258
Secțiunea 1. Dispoziții generale ..... (art. 1.349-1.350) 258
Secțiunea a 2-a. Cauze exoneratoare de răspundere ..... (art. 1.351-1.356) 260
Secțiunea a 3-a. Răspunderea pentru fapta proprie ..... (art. 1.357-1.371) 260
Secțiunea a 4-a. Răspunderea pentru fapta altuia ..... (art. 1.372-1.374) 262

Libris.ro
Respect pentru oameni și cărți

Secțiunea a 5-a. Răspunderea pentru prejudiciul cauzat de animale sau de lucruri ..... (art. 1.375-1.380) 263
Secțiunea a 6-a. Repararea prejudiciului în cazul răspunderii delictuale ..... (art. 1.381-1.395) 263

Titlul III. Modalitățile obligațiilor ..... (art. 1.396-1.420) 266
Capitolul I. Dispoziții generale ..... (art. 1.396-1.398) 266
Capitolul II. Condiția ..... (art. 1.399-1.410) 266
Capitolul III. Termenul ..... (art. 1.411-1.420) 268

Titlul IV. Obligațiile complexe ..... (art. 1.421-1.468) 269
Capitolul I. Obligațiile divizibile şi obligațiile indivizibile ..... (art. 1.421-1.433) 269
Capitolul II. Obligațiile solidare ..... (art. 1.434-1.460) 271
Secțiunea 1. Obligațiile solidare între creditori ..... (art. 1.434-1.442) 271
Secțiunea a 2-a. Obligațiile solidare între debitori ..... (art. 1.443-1.460) 272
Capitolul III. Obligațiile alternative şi facultative ..... (art. 1.461-1.468) 274
Secțiunea 1. Obligațiile alternative ..... (art. 1.461-1.467) 274
Secțiunea a 2-a. Obligațiile facultative ..... (art. 1.468) 275

Titlul V. Executarea obligațiilor ..... (art. 1.469-1.565) 275
Capitolul I. Plata ..... (art. 1.469-1.515) 275
Secțiunea 1. Dispoziții generale ..... (art. 1.469-1.471) 275
Secțiunea a 2-a. Subiectele plății ..... (art. 1.472-1.479) 275
Secțiunea a 3-a. Condițiile plății ..... (art. 1.480-1.498) 276
Secțiunea a 4-a. Dovada plății ..... (art. 1.499-1.505) 279
Secțiunea a 5-a. Imputația plății ..... (art. 1.506-1.509) 279
Secțiunea a 6-a. Punerea în întârziere a creditorului ..... (art. 1.510-1.515) 280
Capitolul II. Executarea silită a obligațiilor ..... (art. 1.516-1.557) 281
Secțiunea 1. Dispoziții generale ..... (art. 1.516-1.520) 281
Secțiunea a 2-a. Punerea în întârziere a debitorului ..... (art. 1.521-1.526) 281
Secțiunea a 3-a. Executarea silită în natură ..... (art. 1.527-1.529) 283
Secțiunea a 4-a. Executarea prin echivalent ..... (art. 1.530-1.548) 283
Secțiunea a 5-a. Rezoluțiunea, rezilierea şi reducerea prestațiilor ..... (art. 1.549-1.554) 286
Secțiunea a 6-a. Cauze justificate de neexecutare a obligațiilor contractuale ..... (art. 1.555-1.557) 287
Capitolul III. Mijloacele de protecție a drepturilor creditorului ..... (art. 1.558-1.565) 288
Secțiunea 1. Măsurile conservatorii ..... (art. 1.558-1.559) 288
Secțiunea a 2-a. Acțiunea oblică ..... (art. 1.560-1.561) 288
Secțiunea a 3-a. Acțiunea revocatorie ..... (art. 1.562-1.565) 288

Titlul VI. Transmisiunea şi transformarea obligațiilor ..... (art. 1.566-1.614) 289
Capitolul I. Cesiunea de creanță ..... (art. 1.566-1.592) 289
Secțiunea 1. Cesiunea de creanță în general ..... (art. 1.566-1.586) 289
Secțiunea a 2-a. Cesiunea unei creanțe constatate printr-un titlu nominativ, la ordin sau la purtător ..... (art. 1.587-1.592) 292
Capitolul II. Subrogația ..... (art. 1.593-1.598) 292
Capitolul III. Preluarea datoriei ..... (art. 1.599-1.608) 293
Secțiunea 1. Dispoziții generale ..... (art. 1.599-1.604) 293
Secțiunea a 2-a. Preluarea datoriei prin contract încheiat cu debitorul ..... (art. 1.605-1.608) 294
Capitolul IV. Novația ..... (art. 1.609-1.614) 294

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Titlul VII. Stingerea obligațiilor ..... (art. 1.615-1.634) 295
Capitolul I. Dispoziții generale ..... (art. 1.615) 295
Capitolul II. Compensația ..... (art. 1.616-1.623) 295
Capitolul III. Confuziunea ..... (art. 1.624-1.628) 296
Capitolul IV. Remiterea de datorie ..... (art. 1.629-1.633) 297
Capitolul V. Imposibilitatea fortuită de executare ..... (art. 1.634) 297

Titlul VIII. Restituirea prestațiilor ..... (art. 1.635-1.649) 298
Capitolul I. Dispoziții generale ..... (art. 1.635-1.638) 298
Capitolul II. Modalitățile de restituire ..... (art. 1.639-1.647) 298
Capitolul III. Efectele restituirii față de terți ..... (art. 1.648-1.649) 300

Titlul IX. Diferite contracte speciale ..... (art. 1.650-2.278) 300
Capitolul I. Contractul de vânzare ..... (art. 1.650-1.762) 300
Secțiunea 1. Dispoziții generale ..... (art. 1.650-1.740) 300
Secțiunea a 2-a. Vânzarea bunurilor imobile ..... (art. 1.741-1.746) 313
Secțiunea a 3-a. Vânzarea moștenirii ..... (art. 1.747-1.754) 314
Secțiunea a 4-a. Alte varietăți de vânzare ..... (art. 1.755-1.762) 315
Capitolul II. Contractul de schimb ..... (art. 1.763-1.765) 316
Capitolul III. Contractul de furnizare ..... (art. 1.766-1.771) 316
Capitolul IV. Contractul de report ..... (art. 1.772-1.776) 317
Capitolul V. Contractul de locațiune ..... (art. 1.777-1.850) 318
Secțiunea 1. Dispoziții generale ..... (art. 1.777-1.823) 318
Secțiunea a 2-a. Reguli particulare în materia închirierii locuințelor ..... (art. 1.824-1.835) 324
Secțiunea a 3-a. Reguli particulare în materia arendării ..... (art. 1.836-1.850) 326
Capitolul VI. Contractul de antrepriză ..... (art. 1.851-1.880) 328
Secțiunea 1. Reguli comune privind contractul de antrepriză ..... (art. 1.851-1.873) 328
Secțiunea a 2-a. Contractul de antrepriză pentru lucrări de construcții ..... (art. 1.874-1.880) 332
Capitolul VII. Contractul de societate ..... (art. 1.881-1.954) 333
Secțiunea 1. Dispoziții generale ..... (art. 1.881-1.889) 333
Secțiunea a 2-a. Societatea simplă ..... (art. 1.890-1.948) 335
Secțiunea a 3-a. Asocierea în participație ..... (art. 1.949-1.954) 344
Capitolul VIII. Contractul de transport ..... (art. 1.955-2.008) 345
Secțiunea 1. Dispoziții generale ..... (art. 1.955-1.960) 345
Secțiunea a 2-a. Contractul de transport de bunuri ..... (art. 1.961-2.001) 346
Secțiunea a 3-a. Contractul de transport de persoane și bagaje ..... (art. 2.002-2.008) 353
Capitolul IX. Contractul de mandat ..... (art. 2.009-2.071) 354
Secțiunea 1. Dispoziții comune ..... (art. 2.009-2.012) 354
Secțiunea a 2-a. Mandatul cu reprezentare ..... (art. 2.013-2.038) 355
Secțiunea a 3-a. Mandatul fără reprezentare ..... (art. 2.039-2.071) 359
Capitolul X. Contractul de agenție ..... (art. 2.072-2.095) 363
Capitolul XI. Contractul de intermediere ..... (art. 2.096-2.102) 368
Capitolul XII. Contractul de depozit ..... (art. 2.103-2.143) 369
Secțiunea 1. Reguli comune privind contractul de depozit ..... (art. 2.103-2.123) 369
Secțiunea a 2-a. Depozitul necesar ..... (art. 2.124-2.126) 372
Secțiunea a 3-a. Depozitul hotelier ..... (art. 2.127-2.137) 372
Secțiunea a 4-a. Sechestrul convențional ..... (art. 2.138-2.143) 374

Libris.ro
Respect pentru oameni și cărți

Capitolul XIII. Contractul de împrumut ..... (art. 2.144-2.170) 374
Secțiunea 1. Dispoziții generale ..... (art. 2.144-2.145) 374
Secțiunea a 2-a. Împrumutul de folosință ..... (art. 2.146-2.157) 375
Secțiunea a 3-a. Împrumutul de consumație ..... (art. 2.158-2.170) 376
Capitolul XIV. Contractul de cont curent ..... (art. 2.171-2.183) 377
Capitolul XV. Contul bancar curent şi alte contracte bancare ..... (art. 2.184-2.198) 379
Secțiunea 1. Contul bancar curent ..... (art. 2.184-2.190) 379
Secțiunea a 2-a. Depozitul bancar ..... (art. 2.191-2.192) 380
Secțiunea a 3-a. Facilitatea de credit ..... (art. 2.193-2.195) 380
Secțiunea a 4-a. Închirierea casetelor de valori ..... (art. 2.196-2.198) 381
Capitolul XVI. Contractul de asigurare ..... (art. 2.199-2.241) 382
Secțiunea 1. Dispoziții comune ..... (art. 2.199-2.213) 382
Secțiunea a 2-a. Asigurarea de bunuri ..... (art. 2.214-2.220) 385
Secțiunea a 3-a. Asigurările de credite şi garanții şi asigurările de pierderi financiare ..... (art. 2.221-2.222) 386
Secțiunea a 4-a. Asigurarea de răspundere civilă ..... (art. 2.223-2.226) 386
Secțiunea a 5-a. Asigurarea de persoane ..... (art. 2.227-2.238) 388
Secțiunea a 6-a. Coasigurarea, reasigurarea şi retrocesiunea ..... (art. 2.239-2.241) 389
Capitolul XVII. Contractul de rentă viageră ..... (art. 2.242-2.253) 390
Capitolul XVIII. Contractul de întreținere ..... (art. 2.254-2.263) 391
Capitolul XIX. Jocul şi pariul ..... (art. 2.264-2.266) 393
Capitolul XX. Tranzacția ..... (art. 2.267-2.278) 393

Titlul X. Garanțiile personale ..... (art. 2.279-2.322) 395
Capitolul I. Dispoziții generale ..... (art. 2.279) 395
Capitolul II. Fideiusiunea ..... (art. 2.280-2.320) 395
Secțiunea 1. Dispoziții generale ..... (art. 2.280-2.292) 395
Secțiunea a 2-a. Efectele fideiusiunii ..... (art. 2.293-2.313) 396
Secțiunea a 3-a. Încetarea fideiusiunii ..... (art. 2.314-2.320) 398
Capitolul III. Garanțiile autonome ..... (art. 2.321-2.322) 399

Titlul XI. Privilegiile şi garanțiile reale ..... (art. 2.323-2.499) 400
Capitolul I. Dispoziții generale ..... (art. 2.323-2.332) 400
Capitolul II. Privilegiile ..... (art. 2.333-2.342) 402
Secțiunea 1. Dispoziții comune ..... (art. 2.333-2.337) 402
Secțiunea a 2-a. Privilegiile generale şi privilegiile speciale ..... (art. 2.338-2.341) 402
Secțiunea a 3-a. Concursul privilegiilor între ele şi concursul dintre privilegii şi ipoteci ..... (art. 2.342) 403
Capitolul III. Ipoteca ..... (art. 2.343-2.428) 403
Secțiunea 1. Dispoziții generale ..... (art. 2.343-2.376) 403
Secțiunea a 2-a. Ipoteca imobiliară ..... (art. 2.377-2.386) 407
Secțiunea a 3-a. Ipoteca mobiliară ..... (art. 2.387-2.419) 409
Secțiunea a 4-a. Concursul între creditorii ipotecari ..... (art. 2.420-2.427) 415
Secțiunea a 5-a. Stingerea ipotecilor ..... (art. 2.428) 416
Capitolul IV. Executarea ipotecii ..... (art. 2.429-2.479) 417
Secțiunea 1. Dispoziții generale ..... (art. 2.429-2.434) 417
Secțiunea a 2-a. Executarea ipotecii mobiliare ..... (art. 2.435-2.477) 417
Secțiunea a 3-a. Executarea ipotecilor imobiliare ..... (art. 2.478-2.479) 424
Capitolul V. Gajul ..... (art. 2.480-2.494) 424
Secțiunea 1. Constituirea gajului ..... (art. 2.480-2.486) 425
Secțiunea a 2-a. Drepturile şi obligațiile creditorului gajist ..... (art. 2.487-2.494) 425
Capitolul VI. Dreptul de retenție ..... (art. 2.495-2.499) 426

libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

CARTEA a VI-a
Despre prescripția extinctivă, decădere şi calculul termenelor (art. 2.500-2.556) 428

Titlul I. Prescripția extinctivă (art. 2.500-2.544) 428
Capitolul I. Dispoziții generale (art. 2.500-2.516) 428
Capitolul II. Termenul prescripției extinctive (art. 2.517-2.522) 430
Capitolul III. Cursul prescripției extinctive (art. 2.523-2.543) 431
Secțiunea 1. Începutul prescripției extinctive (art. 2.523-2.531) 431
Secțiunea a 2-a. Suspendarea prescripției extinctive (art. 2.532-2.536) 433
Secțiunea a 3-a. Întreruperea prescripției extinctive (art. 2.537-2.543) 434
Capitolul IV. Împlinirea prescripției (art. 2.544) 436

Titlul II. Regimul general al termenelor de decădere (art. 2.545-2.550) 436

Titlul III. Calculul termenelor (art. 2.551-2.556) 437

CARTEA a VII-a
Dispoziții de drept internațional privat (art. 2.557-2.663) 438

Titlul I. Dispoziții generale (art. 2.557-2.571) 438

Titlul II. Conflicte de legi (art. 2.572-2.664) 440
Capitolul I. Persoane (art. 2.572-2.584) 440
Secțiunea 1. Persoana fizică (art. 2.572-2.579) 440
Secțiunea a 2-a. Persoana juridică (art. 2.580-2.584) 442
Capitolul II. Familia (art. 2.585-2.612) 443
Secțiunea 1. Căsătoria (art. 2.585-2.602) 443
Secțiunea a 2-a. Filiația (art. 2.603-2.610) 446
Secțiunea a 3-a. Autoritatea părintească. Protecția copiilor (art. 2.611) 447
Secțiunea a 4-a. Obligația de întreținere (art. 2.612) 447
Capitolul III. Bunurile (art. 2.613-2.632) 447
Secțiunea 1. Dispoziții generale (art. 2.613-2.616) 447
Secțiunea a 2-a. Bunurile mobile corporale (art. 2.617-2.619) 448
Secțiunea a 3-a. Mijloacele de transport (art. 2.620-2.621) 448
Secțiunea a 4-a. Titlurile de valoare (art. 2.622-2.623) 448
Secțiunea a 5-a. Bunurile incorporale (art. 2.624-2.625) 449
Secțiunea a 6-a. Formele de publicitate (art. 2.626) 449
Secțiunea a 7-a. Ipotecile mobiliare (art. 2.627-2.632) 449
Capitolul IV. Moştenirea (art. 2.633-2.636) 450
Capitolul V. Actul juridic (art. 2.637-2.639) 451
Capitolul VI. Obligațiile (art. 2.640-2.646) 452
Capitolul VII. Cambia, biletul la ordin şi cecul (art. 2.647-2.658) 453
Secțiunea 1. Dispoziții generale (art. 2.647-2.650) 453
Secțiunea a 2-a. Cambia şi biletul la ordin (art. 2.651-2.654) 453
Secțiunea a 3-a. Cecul (art. 2.655-2.658) 454
Capitolul VIII. Fiducia (art. 2.659-2.662) 454
Capitolul IX. Prescripția extinctivă (art. 2.663) 455

Dispoziții finale (art. 2.664) 456

Libris.ro
Respect pentru oameni și cărți

Titlul preliminar
Despre legea civilă

Capitolul I
Dispoziții generale

Art. 1. Izvoarele dreptului civil. (1) Sunt izvoare ale dreptului civil legea, uzanțele şi principiile generale ale dreptului.

(2) În cazurile neprevăzute de lege se aplică uzanțele, iar în lipsa acestora, dispozițiile legale privitoare la situații asemănătoare, iar când nu există asemenea dispoziții, principiile generale ale dreptului.

(3) În materiile reglementate prin lege, uzanțele se aplică numai în măsura în care legea trimite în mod expres la acestea.

(4) Numai uzanțele conforme ordinii publice şi bunelor moravuri sunt recunoscute ca izvoare de drept.

(5) Partea interesată trebuie să facă dovada existenței şi a conținutului uzanțelor. Uzanțele publicate în culegeri elaborate de către entitățile sau organismele autorizate în domeniu se prezumă că există, până la proba contrară.

(6) În sensul prezentului cod, prin uzanțe se înțelege obiceiul (cutuma) şi uzurile profesionale.

Art. 2. Obiectul şi conținutul Codului civil. (1) Dispozițiile prezentului cod reglementează raporturile patrimoniale şi nepatrimoniale dintre persoane, ca subiecte de drept civil.

(2) Prezentul cod este alcătuit dintr-un ansamblu de reguli care constituie dreptul comun pentru toate domeniile la care se referă litera sau spiritul dispozițiilor sale.

Art. 3. Aplicarea generală a Codului civil. (1) Dispozițiile prezentului cod se aplică şi raporturilor dintre profesioniști, precum şi raporturilor dintre aceştia şi orice alte subiecte de drept civil.

(2) Sunt considerați profesioniști toți cei care exploatează o întreprindere.

(3) Constituie exploatarea unei întreprinderi exercitarea sistematică, de către una sau mai multe persoane, a unei activități organizate ce constă în producerea, administrarea ori înstrăinarea de bunuri sau în prestarea de servicii, indiferent dacă are sau nu un scop lucrativ.

• **LPA (L. nr. 71/2011 pt. punerea în aplic. a NCC).** *Art. 8. (1) Noțiunea de «profesionist» prevăz. la art. 3 NCC include categoriile de comerciant, întreprinzător, operator economic, precum şi orice alte persoane autorizate să desfăşoare activități economice sau profesionale, astfel cum aceste noțiuni sunt prevăzute de lege, la data intrării în vigoare a NCC.*

Art. 4. Aplicarea prioritară a tratatelor internaționale privind drepturile omului. (1) În materiile reglementate de prezentul cod, dispozițiile privind drepturile şi libertățile persoanelor vor fi interpretate şi aplicate în concordanță cu Constituția, Declarația Universală a Drepturilor Omului, pactele şi celelalte tratate la care România este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele şi tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, şi prezentul cod, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care prezentul cod conține dispoziții mai favorabile.

Art. 5. Aplicarea prioritară a dreptului Uniunii Europene. În materiile reglementate de prezentul cod, normele dreptului Uniunii Europene se aplică în mod prioritar, indiferent de calitatea sau statutul părților.

Libris.RO Respect pentru oameni și cărți

Capitolul II
Aplicarea legii civile

Art. 6. Aplicarea în timp a legii civile. (1) Legea civilă este aplicabilă cât timp este în vigoare. Aceasta nu are putere retroactivă.

(2) Actele şi faptele juridice încheiate ori, după caz, săvârşite sau produse înainte de intrarea în vigoare a legii noi nu pot genera alte efecte juridice decât cele prevăzute de legea în vigoare la data încheierii sau, după caz, a săvârşirii ori producerii lor.

(3) Actele juridice nule, anulabile sau afectate de alte cauze de ineficacitate la data intrării în vigoare a legii noi sunt supuse dispozițiilor legii vechi, neputând fi considerate valabile ori, după caz, eficace potrivit dispozițiilor legii noi.

(4) Prescripțiile, decăderile şi uzucapiunile începute şi neîmplinite la data intrării în vigoare a legii noi sunt în întregime supuse dispozițiilor legale care le-au instituit.

(5) Dispozițiile legii noi se aplică tuturor actelor şi faptelor încheiate sau, după caz, produse ori săvârşite după intrarea sa în vigoare, precum şi situațiilor juridice născute după intrarea sa în vigoare.

(6) Dispozițiile legii noi sunt de asemenea aplicabile şi efectelor viitoare ale situațiilor juridice născute anterior intrării în vigoare a acesteia, derivate din starea şi capacitatea persoanelor, din căsătorie, filiație, adopție şi obligația legală de întreținere, din raporturile de proprietate, inclusiv regimul general al bunurilor, şi din raporturile de vecinătate, dacă aceste situații juridice subzistă după intrarea în vigoare a legii noi.

• **LPA.** ***Art. 3.*** *Actele şi faptele juridice încheiate ori, după caz, săvârşite sau produse înainte de intrarea în vigoare a NCC nu pot genera alte efecte juridice decât cele prevăzute de legea în vigoare la data încheierii sau, după caz, a săvârşirii ori producerii lor.* ***Art. 4.*** *La data intrării în vigoare a NCC, actele juridice nule, anulabile sau afectate de alte cauze de ineficacitate, prevăz. de CC 1864, precum şi de alte acte normative, rămân supuse disp. legii vechi, neputând fi considerate valabile ori, după caz, eficace potriv. NCC sau disp. prezentei legi.* ***Art. 5.*** *(1) NCC se aplică tuturor actelor şi faptelor încheiate sau, după caz, produse ori săvârşite după intrarea sa în vigoare, precum şi situațiilor juridice născute după intrarea sa în vigoare. (2) Disp. NCC sunt aplicabile şi efectelor viitoare ale situațiilor juridice născute anterior intrării în vigoare a acestuia, derivate din starea şi capacitatea persoanelor, din căsătorie, filiație, adopție şi obligația legală de întreținere, din raporturile de proprietate, inclusiv regimul general al bunurilor, şi din raporturile de vecinătate, dacă aceste situații juridice subzistă după intrarea în vigoare a NCC.*

RIL. ***Dec. ICCJ (Complet RIL) nr. 1/2014*** *(M. Of. nr. 283 din 17 aprilie 2014): „În interpr. şi aplic. art. 5, art. 201 şi art. 223 LPA şi ale art. 6 alin. (4), art. 2.512 şi art. 2.513 NCC, stabileşte că prescripțiile extinctive începute anterior datei de 1 oct. 2011, împlinite ori neîmplinite la aceeaşi dată, rămân supuse art. 18 D. nr. 167/1958 priv. la prescripția extinctivă, rep., astfel încât atât instanțele de judecată, din oficiu, cât şi părțile interesate pot invoca excepția prescripției extinctive, indiferent de stadiul procesual, chiar în litigii începute după 1 oct. 2011".*

• **CONSTITUȚIA ROMÂNIEI.** ***Art. 15. Universalitatea.*** *(2) Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.*

Art. 7. Teritorialitatea legii civile. (1) Actele normative adoptate de autoritățile şi instituțiile publice centrale se aplică pe întreg teritoriul țării, afară de cazul în care se prevede altfel.

(2) Actele normative adoptate, în condițiile legii, de autoritățile şi instituțiile administrației publice locale se aplică numai în raza lor de competență teritorială.

• **DISPOZIȚII CONEXE.** ***L. nr. 84/1992*** *priv. regimul zonelor libere (M. Of. nr. 182 din 30 iulie 1992; cu modif. ult.): „**Art. 2.** (1) Zona liberă este o zonă geografică a teritoriului României, în care operatorii desfăşoară activități, iar mărfurile, mijloacele de transport şi alte bunuri se supun prev. L. nr. 141/1997 priv. Codul vamal al României [L. nr. 86/2006 priv. Codul vamal al României], cu modif. ult. (...)".*

Libris.ro
Respect pentru oameni și cărți

Art. 8. Extrateritorialitatea legii civile. În cazul raporturilor juridice cu element de extraneitate, determinarea legii civile aplicabile se face ținându-se seama de normele de drept internațional privat cuprinse în cartea a VII-a din prezentul cod.

Capitolul III
Interpretarea şi efectele legii civile

Art. 9. Interpretarea legii. (1) Cel care a adoptat norma civilă este competent să facă şi interpretarea ei oficială.

(2) Norma interpretativă produce efecte numai pentru viitor.

(3) Interpretarea legii de către instanță se face numai în scopul aplicării ei în cazul dedus judecății.

• **DISPOZIȚII CONEXE.** *L. nr. 24/2000 priv. normele de tehnică legislativă pt. elaborarea actelor normative, rep. (M. Of. nr. 260 din 21 aprilie 2010; cu modif. ult.): „**Art. 69. Interpretarea legală.** (1) Intervențiile legislative pentru clarificarea sensului unor norme legale se realizează printr-un act normativ interpretativ de același nivel cu actul vizat, prin dispoziții interpretative cuprinse într-un nou act normativ sau prin modificarea dispoziției al cărui sens trebuie clarificat. (2) Interpretarea legală intervenită potrivit alin. (1) poate confirma sau, după caz, infirma ori modifica interpretările judiciare, arbitrale sau administrative, adoptate până la acea dată, cu respectarea drepturilor câștigate".*

Art. 10. Interzicerea analogiei. Legile care derogă de la o dispoziție generală, care restrâng exercițiul unor drepturi civile sau care prevăd sancțiuni civile se aplică numai în cazurile expres şi limitativ prevăzute de lege.

Art. 11. Respectarea ordinii publice şi a bunelor moravuri. Nu se poate deroga prin convenții sau acte juridice unilaterale de la legile care interesează ordinea publică sau de la bunele moravuri.

• **CONSTITUȚIA ROMÂNIEI.** *Art. 1. Statul român. (5) În România, respectarea Constituției, a supremației sale şi a legilor este obligatorie.*

Art. 12. Libertatea de a dispune. (1) Oricine poate dispune liber de bunurile sale, dacă legea nu prevede în mod expres altfel.

(2) Nimeni nu poate dispune cu titlu gratuit, dacă este insolvabil.

Art. 13. Renunțarea la drept. Renunțarea la un drept nu se prezumă.

• **DISPOZIȚII CONEXE.** *CM (Codul muncii): „**Art. 38.** Salariații nu pot renunța la drepturile ce le sunt recunoscute prin lege. Orice tranzacție prin care se urmărește renunțarea la drepturile recunoscute de lege salariaților sau limitarea acestor drepturi este lovită de nulitate".*

RIL. *Dec. ICCJ (Complet RIL) nr. 5/2015 (M. Of. nr. 234 din 6 aprilie 2015): „În interpr. şi aplic. art. 6 alin. (7¹) O.G. nr. 12/2008 priv. organiz. şi finanțarea rezidențiatului, aprob. cu modif. şi compl. prin L. nr. 179/2008, respectiv art. 18 alin. (8) O.G. nr. 18/2009 priv. organiz. şi finanțarea rezidențiatului, aprob. prin L. nr. 103/2012, cu compl. ult., rap. art. 38 şi art. 159 CM, sintagma «cheltuieli de personal» nu include salariile primite de medicul rezident pentru munca desfăşurată în perioada rezidențiatului, iar drepturile salariale încasate nu pot fi restituite cu titlu de cheltuieli ocazionate de pregătirea profesională, în situația în care medicul rezident nu îşi respectă obligația asumată de a continua raporturile de muncă pentru o anumită perioadă cu spitalul în care a desfăşurat programul de rezidențiat, chiar dacă o atare clauză ar fi prevăzută în actul adițional la contractul individual de muncă, încheiat în condițiile art. 196 alin. (2) CM".*

HP. *Dec. ICCJ (Complet DCD) nr. 19/2019 (M. Of. nr. 573 din 12 iulie 2019): „În interpr. şi aplic. art. 10, art. 38, art. 57, art. 134 alin. (1) şi art. 254 alin. (3) şi (4) CM, rep., cu modif. şi compl. ult., stipularea clauzei penale în contractul individual de muncă sau într-un act adițional al acestuia, prin care este evaluată paguba produsă angajatorului de salariat din vina şi în legătură cu munca sa, este interzisă şi este sancționată cu nulitatea clauzei astfel negociate".*

Libris.RO Respect pentru oameni și cărți

Art. 14. Buna-credință. (1) Orice persoană fizică sau persoană juridică trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile civile cu bună-credință, în acord cu ordinea publică și bunele moravuri.

(2) Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

• **CONSTITUȚIA ROMÂNIEI** ***Art. 57. Exercitarea drepturilor și a libertăților.*** *Cetățenii români, cetățenii străini și apatrizii trebuie să-și exercite drepturile și libertățile constituționale cu bună-credință, fără să încalce drepturile și libertățile celorlalți.*

Art. 15. Abuzul de drept. Niciun drept nu poate fi exercitat în scopul de a vătăma sau păgubi pe altul ori într-un mod excesiv și nerezonabil, contrar bunei-credințe.

Art. 16. Vinovăția. (1) Dacă prin lege nu se prevede altfel, persoana răspunde numai pentru faptele sale săvârșite cu intenție sau din culpă.

(2) Fapta este săvârșită cu intenție când autorul prevede rezultatul faptei sale și fie urmăreşte producerea lui prin intermediul faptei, fie, deşi nu îl urmăreşte, acceptă posibilitatea producerii acestui rezultat.

(3) Fapta este săvârșită din culpă când autorul fie prevede rezultatul faptei sale, dar nu îl acceptă, socotind fără temei că nu se va produce, fie nu prevede rezultatul faptei, deşi trebuia să îl prevadă. Culpa este gravă atunci când autorul a acționat cu o neglijență sau imprudență pe care nici persoana cea mai lipsită de dibăcie nu ar fi manifestat-o față de propriile interese.

(4) Atunci când legea condiționează efectele juridice ale unei fapte de săvârșirea sa din culpă, condiția este îndeplinită și dacă fapta a fost săvârșită cu intenție.

Art. 17. Eroarea comună și invincibilă. (1) Nimeni nu poate transmite sau constitui mai multe drepturi decât are el însuși.

(2) Cu toate acestea, când cineva, împărtășind o credință comună și invincibilă, a considerat că o persoană are un anumit drept sau o anumită calitate juridică, instanța judecătorească, ținând seama de împrejurări, va putea hotărî că actul încheiat în această stare va produce, față de cel aflat în eroare, aceleași efecte ca și când ar fi valabil, afară de cazul în care desființarea lui nu i-ar cauza niciun prejudiciu.

(3) Eroarea comună și invincibilă nu se prezumă.

(4) Dispozițiile prezentului articol nu sunt aplicabile în materie de carte funciară și nici în alte materii în care legea reglementează un sistem de publicitate.

Capitolul IV
Publicitatea drepturilor, a actelor și a faptelor juridice

Art. 18. Obiectul publicității și modalitățile de realizare. (1) Drepturile, actele și faptele privitoare la starea și capacitatea persoanelor, cele în legătură cu bunurile care aparțin acestora, precum și orice alte raporturi juridice sunt supuse publicității în cazurile expres prevăzute de lege.

(2) Publicitatea se realizează prin cartea funciară, Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare *[Registrul Național de Publicitate Mobiliară – v. L. nr. 297/2018 priv. Registrul Național de Publicitate Mobiliară și pt. abrog. O.G. nr. 89/2000 priv. unele măsuri pt. autorizarea operatorilor și efectuarea înscrierilor în Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare – M. Of. nr. 1040 din 7 decembrie 2018]*, denumită în cuprinsul prezentului cod și arhivă, prin registrul comerțului, precum și prin alte forme de publicitate prevăzute de lege.

Art. 19. Condițiile de publicitate. (1) Procedura și condițiile de publicitate se stabilesc prin lege.

(2) Îndeplinirea formalității de publicitate poate fi cerută de orice persoană, chiar dacă este lipsită de capacitatea de exercițiu.

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

(3) Orice renunțare sau restrângere a dreptului de a îndeplini o formalitate de publicitate, precum și orice clauză penală sau altă sancțiune stipulată pentru a împiedica exercitarea acestui drept sunt considerate nescrise.

(4) Nimeni nu poate invoca faptul că nu a cunoscut dreptul, actul sau faptul supus publicității, dacă formalitatea de publicitate a fost legal îndeplinită.

• LPA. *Art. 8¹. Existența unui litigiu sau înscrierea lui în registrele publice prevăz. de lege nu împiedică efectuarea formalităților de publicitate.*

Art. 20. Efectele publicității. (1) Publicitatea asigură opozabilitatea dreptului, actului, faptului, precum și a oricărui alt raport juridic supus publicității, stabilește rangul acestora și, dacă legea prevede în mod expres, condiționează constituirea sau efectele lor juridice.

(2) Între părți sau succesorii lor, universali ori cu titlu universal, după caz, drepturile, actele sau faptele juridice, precum și orice alte raporturi juridice produc efecte depline, chiar dacă nu au fost îndeplinite formalitățile de publicitate, afară de cazul în care prin lege se dispune altfel.

(3) Publicitatea nu validează dreptul, actul sau faptul supus ori admis la publicitate. Cu toate acestea, în cazurile și condițiile expres prevăzute de lege, ea poate produce efecte achizitive în favoarea terților dobânditori de bună-credință.

(4) Publicitatea nu întrerupe cursul prescripției extinctive, afară de cazul în care prin lege se dispune altfel.

Art. 21. Prezumțiile. (1) Dacă un drept, act sau fapt a fost înscris într-un registru public, se prezumă că el există, cât timp nu a fost radiat sau modificat în condițiile legii.

(2) În cazul în care un drept, act sau fapt a fost radiat, se prezumă că el nu există.

Art. 22. Lipsa publicității. Sancțiuni. (1) Dacă formalitatea de publicitate nu a fost realizată, iar aceasta nu era prevăzută de lege cu caracter constitutiv, drepturile, actele, faptele sau alte raporturi juridice supuse publicității sunt inopozabile terților, afară de cazul în care se dovedește că aceștia le-au cunoscut pe altă cale.

(2) Atunci când legea prevede că simpla cunoaștere de fapt nu suplinește lipsa de publicitate, absența acesteia poate fi invocată de orice persoană interesată, inclusiv de terțul care a cunoscut, pe altă cale, dreptul, actul, faptul sau raportul juridic supus publicității.

(3) În toate cazurile însă, simpla cunoaștere a dreptului, actului, faptului sau raportului juridic nu suplinește lipsa de publicitate față de alte persoane decât terțul care, în fapt, le-a cunoscut.

Art. 23. Concursul dintre formele de publicitate. Dacă un drept, act, fapt sau orice raport juridic este supus în același timp unor formalități de publicitate diferite, neefectuarea unei cerințe de publicitate nu este acoperită de îndeplinirea alteia.

Art. 24. Consultarea registrelor publice. Orice persoană, chiar fără a justifica un interes, poate, în condițiile legii, să consulte registrele publice privitoare la un drept, act, fapt sau o anumită situație juridică și să obțină extrase sau copii certificate de pe acestea.

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

CARTEA I
Despre persoane

Titlul I
Dispoziții generale

Art. 25. Subiectele de drept civil. (1) Subiectele de drept civil sunt persoanele fizice şi persoanele juridice.

(2) Persoana fizică este omul, privit individual, ca titular de drepturi şi de obligaţii civile.

(3) Persoana juridică este orice formă de organizare care, întrunind condițiile cerute de lege, este titulară de drepturi şi de obligaţii civile.

Art. 26. Recunoaşterea drepturilor şi libertăţilor civile. Drepturile şi libertățile civile ale persoanelor fizice, precum şi drepturile şi libertățile civile ale persoanelor juridice sunt ocrotite şi garantate de lege.

Art. 27. Cetăţenii străini şi apatrizii. (1) Cetățenii străini şi apatrizii sunt asimilați, în condițiile legii, cu cetățenii români, în ceea ce priveşte drepturile şi libertățile lor civile.

(2) Asimilarea se aplică în mod corespunzător şi persoanelor juridice străine.

Art. 28. Capacitatea civilă. (1) Capacitatea civilă este recunoscută tuturor persoanelor.

(2) Orice persoană are capacitate de folosință şi, cu excepția cazurilor prevăzute de lege, capacitate de exercițiu.

Art. 29. Limitele capacităţii civile. (1) Nimeni nu poate fi îngrădit în capacitatea de folosință sau lipsit, în tot sau în parte, de capacitatea de exercițiu, decât în cazurile şi condițiile expres prevăzute de lege.

(2) Nimeni nu poate renunța, în tot sau în parte, la capacitatea de folosință sau la capacitatea de exercițiu.

Art. 30. Egalitatea în faţa legii civile. Rasa, culoarea, naționalitatea, originea etnică, limba, religia, vârsta, sexul sau orientarea sexuală, opinia, convingerile personale, apartenența politică, sindicală, la o categorie socială ori la o categorie defavorizată, averea, originea socială, gradul de cultură, precum şi orice altă situație similară nu au nicio influență asupra capacității civile.

Art. 31. Patrimoniul. Mase patrimoniale şi patrimonii de afectaţiune. (1) Orice persoană fizică sau persoană juridică este titulară a unui patrimoniu care include toate drepturile şi datoriile ce pot fi evaluate în bani şi aparțin acesteia.

(2) Acesta poate face obiectul unei diviziuni sau unei afectațiuni numai în cazurile şi condițiile prevăzute de lege.

(3) Patrimoniile de afectațiune sunt masele patrimoniale fiduciare, constituite potrivit dispozițiilor titlului IV al cărții a III-a, cele afectate exercitării unei profesii autorizate, precum şi alte patrimonii determinate potrivit legii.

Art. 32. Transferul intrapatrimonial. (1) În caz de diviziune sau afectațiune, transferul drepturilor şi obligațiilor dintr-o masă patrimonială în alta, în cadrul aceluiaşi patrimoniu, se face cu respectarea condițiilor prevăzute de lege şi fără a prejudicia drepturile creditorilor asupra fiecărei mase patrimoniale.

(2) În toate cazurile prevăzute la alin. (1), transferul drepturilor şi obligațiilor dintr-o masă patrimonială în alta nu constituie o înstrăinare.

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Art. 33. Patrimoniul profesional individual. (1) Constituirea masei patrimoniale afectate exercitării în mod individual a unei profesii autorizate se stabileşte prin actul încheiat de titular, cu respectarea condițiilor de formă şi de publicitate prevăzute de lege.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică în mod corespunzător şi în cazul măririi sau micşorării patrimoniului profesional individual.

(3) Lichidarea patrimoniului profesional individual se face în conformitate cu dispozițiile art. 1.941-1.948, dacă prin lege nu se dispune altfel.

Titlul II
Persoana fizică

Capitolul I
Capacitatea civilă a persoanei fizice

Secțiunea 1
Capacitatea de folosință

Art. 34. Noțiune. Capacitatea de folosință este aptitudinea persoanei de a avea drepturi şi obligații civile.

Art. 35. Durata capacității de folosință. Capacitatea de folosință începe la naşterea persoanei şi încetează odată cu moartea acesteia.

Art. 36. Drepturile copilului conceput. Drepturile copilului sunt recunoscute de la concepțiune, însă numai dacă el se naşte viu. Dispozițiile art. 412 referitoare la timpul legal al concepțiunii sunt aplicabile.

Secțiunea a 2-a
Capacitatea de exercițiu

Art. 37. Noțiune. Capacitatea de exercițiu este aptitudinea persoanei de a încheia singură acte juridice civile.

Art. 38. Începutul capacității de exercițiu. (1) Capacitatea de exercițiu deplină începe la data când persoana devine majoră.

(2) Persoana devine majoră la împlinirea vârstei de 18 ani.

Art. 39. Situația minorului căsătorit. (1) Minorul dobândeşte, prin căsătorie, capacitatea deplină de exercițiu.

(2) În cazul în care căsătoria este anulată, minorul care a fost de bună-credință la încheierea căsătoriei păstrează capacitatea deplină de exercițiu.

Art. 40. Capacitatea de exercițiu anticipată. Pentru motive temeinice, instanța de tutelă poate recunoaşte minorului care a împlinit vârsta de 16 ani capacitatea deplină de exercițiu. În acest scop, vor fi ascultați şi părinții sau tutorele minorului, luându-se, când este cazul, şi avizul consiliului de familie.

Art. 41. Capacitatea de exercițiu restrânsă. (1) Minorul care a împlinit vârsta de 14 ani are capacitatea de exercițiu restrânsă.

(2) Actele juridice ale minorului cu capacitate de exercițiu restrânsă se încheie de către acesta, cu încuviințarea părinților sau, după caz, a tutorelui, iar în cazurile prevăzute de lege, şi cu autorizarea instanței de tutelă. Încuviințarea sau autorizarea poate fi dată, cel mai târziu, în momentul încheierii actului.

Libris.RO Respect pentru oameni și cărți

(3) Cu toate acestea, minorul cu capacitate de exercițiu restrânsă poate face singur acte de conservare, acte de administrare care nu îl prejudiciază, precum şi acte de dispoziție de mică valoare, cu caracter curent şi care se execută la data încheierii lor.

Art. 42. Regimul unor acte ale minorului. (1) Minorul poate să încheie acte juridice privind munca, îndeletnicirile artistice sau sportive ori referitoare la profesia sa, cu încuviințarea părinților sau a tutorelui, precum şi cu respectarea dispozițiilor legii speciale, dacă este cazul.

(2) În acest caz, minorul exercită singur drepturile şi execută tot astfel obligațiile izvorâte din aceste acte şi poate dispune singur de veniturile dobândite.

• **DISPOZIȚII CONEXE.** *CM: „Art. 13. (1) Persoana fizică dobândeşte capacitate de muncă la împlinirea vârstei de 16 ani. (2) Persoana fizică poate încheia un contract de muncă în calitate de salariat şi la împlinirea vârstei de 15 ani, cu acordul părinților sau al reprezentanților legali, pentru activități potrivite cu dezvoltarea fizică, aptitudinile şi cunoştințele sale, dacă astfel nu îi sunt periclitate sănătatea, dezvoltarea şi pregătirea profesională. (3) Încadrarea în muncă a persoanelor sub vârsta de 15 ani este interzisă. (5) Încadrarea în muncă în locuri de muncă grele, vătămătoare sau periculoase se poate face după împlinirea vârstei de 18 ani; aceste locuri de muncă se stabilesc prin H.G.".*

Art. 43. Lipsa capacității de exercițiu. (1) În afara altor cazuri prevăzute de lege, nu au capacitate de exercițiu:

a) minorul care nu a împlinit vârsta de 14 ani;

b) interzisul judecătoresc.

(2) Pentru cei care nu au capacitate de exercițiu, actele juridice se încheie, în numele acestora, de reprezentanții lor legali, în condițiile prevăzute de lege. Dispozițiile art. 42 alin. (1) sunt aplicabile în mod corespunzător.

(3) Cu toate acestea, persoana lipsită de capacitatea de exercițiu poate încheia singură actele anume prevăzute de lege, actele de conservare, precum şi actele de dispoziție de mică valoare, cu caracter curent şi care se execută la momentul încheierii lor.

(4) Actele pe care minorul le poate încheia singur pot fi făcute şi de reprezentantul său legal, afară de cazul în care legea ar dispune altfel sau natura actului nu i-ar permite acest lucru.

Art. 44. Sancțiune. (1) Actele făcute de persoana lipsită de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă, altele decât cele prevăzute la art. 41 alin. (3) şi la art. 43 alin. (3), precum şi actele făcute de tutore fără autorizarea instanței de tutelă, atunci când această autorizare este cerută de lege, sunt anulabile, chiar fără dovedirea unui prejudiciu.

(2) Cel lipsit de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă poate invoca şi singur, în apărare, anulabilitatea actului pentru incapacitatea sa rezultată din minoritate ori din punerea sub interdicție judecătorească.

Art. 45. Frauda comisă de incapabil. Simpla declarație că este capabil să contracteze, făcută de cel lipsit de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă, nu înlătură anulabilitatea actului. Dacă însă a folosit manopere dolosive, instanța, la cererea părții induse în eroare, poate menține contractul atunci când apreciază că aceasta ar constitui o sancțiune civilă adecvată.

Art. 46. Regimul nulității. (1) Persoanele capabile de a contracta nu pot opune minorului sau celui pus sub interdicție judecătorească incapacitatea acestuia.

(2) Acțiunea în anulare poate fi exercitată de reprezentantul legal, de minorul care a împlinit vârsta de 14 ani, precum şi de ocrotitorul legal.

(3) Atunci când actul s-a încheiat fără autorizarea instanței de tutelă, necesară potrivit legii, aceasta va sesiza procurorul în vederea exercitării acțiunii în anulare.

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Art. 47. Limitele obligației de restituire. Persoana lipsită de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă nu este obligată la restituire decât în limita folosului realizat. Dispozițiile art. 1.635-1.649 se aplică în mod corespunzător.

Art. 48. Confirmarea actului anulabil. Minorul devenit major poate confirma actul făcut singur în timpul minorității, atunci când el trebuia să fie reprezentat sau asistat. După descărcarea tutorelui, el poate, de asemenea, să confirme actul făcut de tutorele său fără respectarea tuturor formalităților cerute pentru încheierea lui valabilă. În timpul minorității, confirmarea actului anulabil se poate face numai în condițiile art. 1.263 şi 1.264.

Secțiunea a 3-a

Declararea judecătorească a morții

Art. 49. Cazul general. (1) În cazul în care o persoană este dispărută şi există indicii că a încetat din viață, aceasta poate fi declarată moartă prin hotărâre judecătorească, la cererea oricărei persoane interesate, dacă au trecut cel puțin 2 ani de la data primirii ultimelor informații sau indicii din care rezultă că era în viață.

(2) Dacă data primirii ultimelor informații sau indicii despre cel dispărut nu se poate stabili cu exactitate, termenul prevăzut în alin. (1) se socoteşte de la sfârşitul lunii în care s-au primit ultimele informații sau indicii, iar în cazul în care nu se poate stabili nici luna, de la sfârşitul anului calendaristic.

Art. 50. Cazuri speciale. (1) Cel dispărut în împrejurări deosebite, cum sunt inundațiile, cutremurul, catastrofa de cale ferată ori aeriană, naufragiul, în cursul unor fapte de război sau într-o altă împrejurare asemănătoare, ce îndreptățeşte a se presupune decesul, poate fi declarat mort, dacă au trecut cel puțin 6 luni de la data împrejurării în care a avut loc dispariția.

(2) Dacă ziua în care a intervenit împrejurarea când a avut loc dispariția nu poate fi stabilită, sunt aplicabile, în mod corespunzător, dispozițiile art. 49 alin. (2).

(3) Atunci când este sigur că decesul s-a produs, deşi cadavrul nu poate fi găsit sau identificat, moartea poate fi declarată prin hotărâre judecătorească, fără a se aştepta împlinirea vreunui termen de la dispariție.

Art. 51. Procedura de declarare a morții. Soluționarea cererii de declarare a morții se face potrivit dispozițiilor Codului de procedură civilă.

Art. 52. Data prezumată a morții celui dispărut. (1) Cel declarat mort este socotit că a încetat din viață la data pe care hotărârea rămasă definitivă a stabilit-o ca fiind aceea a morții. Dacă hotărârea nu arată şi ora morții, se socoteşte că cel declarat mort a încetat din viață în ultima oră a zilei stabilite ca fiind aceea a morții.

(2) În lipsa unor indicii îndestulătoare, se va stabili că cel declarat mort a încetat din viață în ultima oră a celei din urmă zile a termenului prevăzut de art. 49 sau 50, după caz.

(3) Instanța judecătorească poate rectifica data morții stabilită potrivit dispozițiilor alin. (1) şi (2), dacă se dovedeşte că nu era posibil ca persoana declarată moartă să fi decedat la acea dată. În acest caz, data morții este cea stabilită prin hotărârea de rectificare.

Art. 53. Prezumție. Cel dispărut este socotit a fi în viață, dacă nu a intervenit o hotărâre declarativă de moarte rămasă definitivă.

Art. 54. Anularea hotărârii de declarare a morții. (1) Dacă cel declarat mort este în viață, se poate cere, oricând, anularea hotărârii prin care s-a declarat moartea.

Libris.RO Respect pentru oameni și cărți

(2) Cel care a fost declarat mort poate cere, după anularea hotărârii declarative de moarte, înapoierea bunurilor sale în natură, iar dacă aceasta nu este cu putință, restituirea lor prin echivalent. Cu toate acestea, dobânditorul cu titlu oneros nu este obligat să le înapoieze decât dacă, sub rezerva dispozițiilor în materie de carte funciară, se va face dovada că la data dobândirii ştia ori trebuia să ştie că persoana declarată moartă este în viață.

Art. 55. Descoperirea certificatului de deces. Orice persoană interesată poate cere oricând anularea hotărârii declarative de moarte, în cazul în care se descoperă certificatul de deces al celui declarat mort.

Art. 56. Plata făcută moştenitorilor aparenţi. Plata făcută moştenitorilor legali sau legatarilor unei persoane, care reapare ulterior hotărârii declarative de moarte, este valabilă şi liberatorie, dacă a fost făcută înainte de radierea din registrul de stare civilă a mențiunii privitoare la deces, cu excepția cazului în care cel care a făcut plata a cunoscut faptul că persoana declarată moartă este în viață.

Art. 57. Drepturile moştenitorului aparent. Moştenitorul aparent care află că persoana care a fost declarată decedată prin hotărâre judecătorească este în viață păstrează posesia bunurilor şi dobândeşte fructele acestora, cât timp cel reapărut nu solicită restituirea lor.

Capitolul II
Respectul datorat ființei umane şi drepturilor ei inerente

Secțiunea 1
Dispoziții comune

Art. 58. Drepturi ale personalităţii. (1) Orice persoană are dreptul la viață, la sănătate, la integritate fizică şi psihică, la demnitate, la propria imagine, la respectarea vieții private, precum şi alte asemenea drepturi recunoscute de lege.

(2) Aceste drepturi nu sunt transmisibile.

• **LPA.** ***Art. 13.*** *(1) Drepturile personalității sunt supuse legii în vigoare la data exercitării lor. (2) Orice atingere adusă drepturilor personalității este supusă legii în vigoare la data săvârşirii acesteia.*

Art. 59. Atributele de identificare. Orice persoană are dreptul la nume, la domiciliu, la reşedință, precum şi la o stare civilă, dobândite în condițiile legii.

Art. 60. Dreptul de a dispune de sine însuşi. Persoana fizică are dreptul să dispună de sine însăşi, dacă nu încalcă drepturile şi libertățile altora, ordinea publică sau bunele moravuri.

Secțiunea a 2-a
Drepturile la viață, la sănătate şi la integritate ale persoanei fizice

Art. 61. Garantarea drepturilor inerente ființei umane. (1) Viața, sănătatea şi integritatea fizică şi psihică a oricărei persoane sunt garantate şi ocrotite în mod egal de lege.

(2) Interesul şi binele ființei umane trebuie să primeze asupra interesului unic al societății sau al științei.

Art. 62. Interzicerea practicii eugenice. (1) Nimeni nu poate aduce atingere speciei umane.

(2) Este interzisă orice practică eugenică prin care se tinde la organizarea selecției persoanelor.